

**Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Валерій Мухін
(власне ім'я, прізвище здобувача (ки))

1982 року народження, громадянин України _____
(назва держави, громадянином якої є здобувач (ка))

освіта вища: закінчив у 2005 році Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

за спеціальністю (спеціальностями) «Колісні та гусеничні транспортні засоби»

та здобув кваліфікацію магістра інженера-механіка-дослідника _____,
виконав акредитовану освітньо-наукову програму Економіка (спеціальність 051 Економіка).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України, м. Харків, від «01» липня 2026 року № 13-13/65 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – **Вікторія ОНЕГІНА**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України _____
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів – **Віталіна АНТОЩЕНКОВА**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України _____
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Марина ПОНОМАРЬОВА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України _____
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів – **Анна ОРЕЛ**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу Київського національного університету технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України _____
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Ірина ІВАШКІВ, кандидат економічних наук, завідувач відділу науково-консультаційного та інформаційного забезпечення, економіки та маркетингу Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН України _____
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «27» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
(галузь знань)

Валерію МУХІНУ

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Механізм підвищення показників економічної ефективності розвитку галузі рослинництва в умовах невизначеності» _____
(назва дисертації)

за спеціальністю 051 Економіка

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у Державному біотехнологічному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Харків _____
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник – **Людмила ЛОМОВСЬКИХ**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки, Державний біотехнологічний університет, м. Харків _____
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково обґрунтовані результати проведених Валерієм Мухіним досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, а саме – узагальнення та розвиток теоретико-методичних положень і

розроблення науково-практичних рекомендацій щодо формування організаційно-економічного механізму підвищення показників економічної ефективності розвитку галузі рослинництва в умовах невизначеності. Запропоновані положення спрямовані на підвищення продуктивності, конкурентоспроможності та економічної стійкості галузі рослинництва на основі комплексного врахування впливу чинників маркетингового середовища, результатів економіко-статистичного моделювання та застосування інструментів адаптивного управління в умовах зовнішніх шоків і змін середовища функціонування.

У дисертаційній роботі досліджено сутність невизначеності та ризиків, узагальнено сучасні наукові підходи до їх трактування та визначено особливості впливу невизначеності на розвиток галузі рослинництва; обґрунтовано теоретичні положення щодо маркетингового середовища галузі рослинництва та поглиблено методичні підходи до дослідження його впливу в умовах невизначеності; узагальнено наукові підходи до визначення економічної ефективності розвитку галузі рослинництва та систематизовано показники її оцінювання; проаналізовано структурно-динамічні зміни розвитку галузі рослинництва України в умовах інституційної перебудови та зовнішніх шоків; здійснено оцінювання впливу чинників маркетингового середовища на розвиток та економічну ефективність галузі рослинництва; досліджено роль інвестиційно-інноваційних чинників у формуванні результатів та економічної ефективності розвитку галузі рослинництва; проаналізовано вплив природно-географічних чинників на результати функціонування та економічну ефективність галузі рослинництва; здійснено моделювання структурної трансформації продуктивності в галузі рослинництва Харківської області; побудовано економіко-статистичні моделі формування економічної ефективності виробництва продукції рослинництва та визначено ключові фактори її забезпечення; розроблено й обґрунтовано організаційно-економічний механізм підвищення показників економічної ефективності розвитку галузі рослинництва в умовах невизначеності.

Здобувач має 5 наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації:

1. Мухін В. А. Вплив окремих чинників макросередовища на розвиток галузі рослинництва. *Економічний аналіз*. 2025. Т. 35, № 4. С. 574-581. DOI: <https://doi.org/10.35774/econp2025.04.574>.
2. Мухін В. А. Розвиток рослинництва в Україні в контексті інституційної перебудови та зовнішніх шоків. *Журнал з менеджменту, економіки та технологій*. 2025. № 3. С. 142-156. DOI: [10.69803/3083-6034-2025-3-142](https://doi.org/10.69803/3083-6034-2025-3-142).
3. Мухін В. А. Трансформація концепції маркетингового середовища від підприємства до галузі: методика дослідження впливу на розвиток рослинництва. *Журнал з менеджменту, економіки та технологій*. 2025. № 4. С. 187-197. DOI: [10.69803/3083-6034-2025-4-187](https://doi.org/10.69803/3083-6034-2025-4-187).
4. Ломовських Л.О., Єфремова Н.О., Мухін В.А. Розвиток аграрного сектору економіки України в умовах шоків, ризиків і невизначеності. *Економічний аналіз*. 2025. № 3. С. 733-746. DOI: [10.35774/econp2025.03.733](https://doi.org/10.35774/econp2025.03.733) (автору належить методика, а також проведення розрахунків, аналітичне узагальнення результатів та формування висновків щодо галузі рослинництва).
5. Ломовських Л.О., Єфремова Н.О., Мухін В.А. Організаційно-економічний механізм реалізації інвестиційно-інноваційного потенціалу аграрного сектору. *Економіка та суспільство*. 2026. № 84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-88> (автору належать обґрунтування логіки дослідження, проведення розрахунків, аналітичне узагальнення результатів та формування висновків).

У дискусії взяли участь голова, рецензенти та офіційні опоненти:

1. ОРЕЛ Анна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу Київського національного університету технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України, офіційний опонент. Оцінка позитивна, із зауваженнями щодо необхідності формулювання авторського трактування поняття «невизначеність»; детальнішого обґрунтування критеріїв періодизації розвитку сільського господарства України у 2010-2024 рр. та кількісного оцінювання впливу ключових зовнішніх шоків; поглиблення аналізу чинників зміни продуктивності праці в галузі рослинництва; розширення економіко-математичного інструментарію шляхом застосування множинної регресії для врахування багатофакторного характеру формування економічної ефективності; розширення часової бази економіко-математичного моделювання шляхом використання даних за декілька років. Здобувач надав аргументовані відповіді на висловлені зауваження.

2. ІВАШКІВ Ірина, кандидат економічних наук, завідувач відділу науково-консультаційного та інформаційного забезпечення, економіки та маркетингу Прикарпатської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН України, офіційний опонент. Оцінка позитивна, із зауваженнями щодо необхідності

уточнення методичних підходів до аналізу динаміки прямих іноземних інвестицій за наявності від'ємних значень; обґрунтування критеріїв групування областей України за структурою с.-г. угідь; більш обережної інтерпретації результатів регресійного аналізу з урахуванням неможливості однозначного встановлення причинно-наслідкових зв'язків; конкретизації практичної реалізації запропонованого організаційно-економічного механізму шляхом визначення пріоритетності управлінських інструментів, умов їх застосування та критеріїв оцінювання ефективності; окремих редакційних і технічних недоліків оформлення роботи. Здобувач надав аргументовані відповіді на висловлені зауваження.

3. АНТОЩЕНКОВА Віталіна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки, Державний біотехнологічний університет Міністерства освіти і науки України, рецензент. Оцінка позитивна, із зауваженнями щодо необхідності конкретизації практичної реалізації складових запропонованого організаційно-економічного механізму, визначення їх пріоритетності, взаємозв'язків та очікуваних результатів; розширення часової бази регресійного моделювання; застосування багатовимірних економетричних моделей для оцінювання взаємодії факторів формування економічної ефективності; чіткішого обґрунтування критеріїв відбору факторів маркетингового середовища та визначення їх вагомості; поглиблення оцінювання економічної ефективності інвестицій з урахуванням ризиків неефективного інвестування; детальнішого методичного обґрунтування критеріїв періодизації; посилення економічного обґрунтування запропонованих рекомендацій щодо їх ресурсного забезпечення, можливих обмежень реалізації та прогнозованого економічного ефекту. Здобувач надав аргументовані відповіді на висловлені зауваження.

4. ПОНОМАРЬОВА Марина, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України, рецензент. Оцінка позитивна, із зауваженнями щодо необхідності чіткішого визначення відмінностей авторського трактування маркетингового середовища галузі рослинництва від існуючих концепцій та конкретизації авторського внеску; поглиблення аналізу взаємозв'язку між окремими чинниками невизначеності та оцінювання їх сукупного впливу на економічну ефективність галузі; доповнення дослідження порівняльним аналізом досвіду країн Європейського Союзу; чіткішого розмежування положень наукової новизни та рекомендацій прикладного характеру; доповнення організаційно-економічного механізму оцінкою ризиків його практичного впровадження та визначенням умов забезпечення найвищої ефективності його реалізації. Здобувач надав аргументовані відповіді на висловлені зауваження.

5. ОНЕГІНА Вікторія, доктор економічних наук, професор, професор кафедри глобальної економіки Державного біотехнологічного університету Міністерства освіти і науки України, голова разової спеціалізованої вченої ради. Оцінка позитивна, побажання щодо розширення переліку показників економічної ефективності розвитку галузі рослинництва в умовах невизначеності.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Валерію МУХІНУ

(власне ім'я, прізвище здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(галузь знань)

за спеціальністю (спеціальностями) 051 Економіка

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Вікторія ОНЕГІНА

(власне ім'я та прізвище)